

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	7
1. ZJAWISKO WSPÓŁCZESNEGO TERRORYZMU.....	11
1.1. Charakter zagrożeń współczesnym terroryzmem	11
1.2. Definicja i charakterystyka zjawiska współczesnego terroryzmu.....	16
1.3. Geneza powstania i historia rozwoju terroryzmu	21
1.4. Typologia współczesnego terroryzmu.....	31
1.4.1. Kryteria klasyfikacji współczesnego terroryzmu	31
1.4.2. Istota i ogólna charakterystyka poszczególnych rodzajów współczesnego terroryzmu	32
1.4.3. Terroryzm genetyczny — zarys problemu.....	36
1.5. Sponsorowanie współczesnego terroryzmu	45
2. FINANSOWANIE TERRORYZMU	59
2.1. Źródła finansowania terroryzmu	63
2.2. Legalne źródła finansowania terroryzmu	65
2.2.1. Wykorzystywanie organizacji charytatywnych i zbiorów publicznych	65
2.2.2. Legalna działalność gospodarcza.....	71
2.3. Nielegalne źródła finansowania terroryzmu	73
2.3.1. Tradycyjna działalność przestępcza.....	73
2.3.2. Przestępczość ekonomiczna.....	78
2.4. Inne źródła finansowania terroryzmu.....	81
2.5. Samowystarczalność finansowa siatek terrorystycznych.....	83

2.6.	Metody przekazywania pieniędzy	84
2.6.1.	Legalne metody przekazu pieniędzy.....	86
2.6.2.	Inne metody przekazywania pieniędzy.....	92
2.6.3.	Niesformalizowane sposoby przekazywania pieniędzy.....	93
2.7.	Metody zwalczania i przeciwdziałania finansowaniu ugrupowań terrorystycznych	99
2.7.1.	Wykrywanie procederu finansowania terroryzmu	104

3. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI TERRORYSTYCZNYCH

3.1.	Motywy działania terrorystów	113
3.2.	Obiekty atakowane przez terrorystów	117
3.3.	Ogólne zasady funkcjonowania organizacji terrorystycznej.....	123
3.4.	Nowe formy działalności terrorystycznej.....	142
3.5.	Ważniejsze ataki terrorystyczne pierwszej dekady „ery postnowoczesnej”	159

4. PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH ORGANIZACJI TERRORYSTYCZNYCH

4.1.	Listy organizacji terrorystycznych tworzone na potrzeby walki z terroryzmem	167
4.2.	Charakterystyka wybranych organizacji terrorystycznych ...	173
4.2.1.	Organizacje terrorystyczne działające w Europie	173
4.2.2.	Organizacje terrorystyczne działające na Bliskim Wschodzie	184
4.2.3.	Organizacje terrorystyczne działające w pozostałej części Azji.....	218
4.2.4.	Organizacje terrorystyczne działające w Ameryce Południowej	245

5. ŚWIAT I POLSKA WOBEC ZAGROŻENIA O CHARAKTERZE TERRORYSTYCZNYM.....	253
5.1. Przeciwdziałanie terroryzmowi i zwalczanie go w wymiarze międzynarodowym	253
5.2. Ogólnoświatowe instytucje międzynarodowe	254
5.2.1. Organizacja Narodów Zjednoczonych — ONZ	254
5.2.2. Międzynarodowa Organizacja Policji — Interpol	257
5.2.3. Rada Europy.....	258
5.2.4. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego — NATO.....	259
5.2.5. Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie — OBWE	260
5.2.6. Poziom europejski — Unia Europejska (UE)	261
5.3. Międzynarodowe programy i strategie w zakresie walki z terroryzmem	267
5.4. Walka z międzynarodowym terroryzmem a ochrona praw człowieka.....	276
5.5. Zagrożenie terrorystyczne w Unii Europejskiej	281
5.6. Zagrożenie terrorystyczne w Polsce	287
5.7. Kryzys terrorystyczny: zarządzanie przez media.....	313

WPROWADZENIE

Zjawisko terroryzmu jest przedmiotem wielu prac naukowych, opracowań monograficznych, tematem konferencji. Tak duże zainteresowanie terroryzmem stanowi wynik gwałtownego, ponadnarodowego, charakteru tego zagrożenia współczesnego bezpieczeństwa.

Terroryzm rozumiany jako działalność osoby lub grupy osób zmierzająca do dezorganizacji życia społecznego i politycznego pojawił się w XIX w. — stanowił produkt nowożytnego społeczeństwa masowego. Społeczeństwa, w którym media odgrywają pierwszoplanową rolę w kształtowaniu świadomości społecznej. W tym czasie zaczęto rozgraniczać pojęcia: „terror” i „terroryzm”¹. Przez ostatnie dwa stulecia (od końca XIX do początków XXI w.), okresu aktywnej obecności terroryzmu w życiu społeczno-politycznym człowieka (przede wszystkim na gruncie europejskim), zjawisko to przechodziło transformację celów i motywów działania². W opracowaniu odniesiono się do najistotniejszych, z punktu widzenia współczesnego zagrożenia terroryzmem, kwestii. Rozdział pierwszy poświęcony został istocie postrzegania obecnie tego najgroźniejszego zagrożenia współczesnego świata. W rozdziale drugim omówiono finansowanie współczesnej działalności terrorystycznej. Jest to niezwykle istotna kwestia wobec faktu, że nie byłoby tak powszechnego i okrutnego w swej działalności terroryzmu, gdyby nie olbrzymie środki finansowe pozyskiwane przez organizacje terrorystyczne na swoją działalność. Kolejny, trzeci rozdział dotyczy strony organizacyjnej aktywności terrorystycznej. Rozdział czwarty charakteryzuje współczesne organizacje terrorystyczne, a piąty wskazuje na generalne kierunki działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania terroryzmowi.

Niniejsza publikacja powstała na podstawie materiałów kilku autorów. Są to osoby zajmujące się tą problematyką od lat, niewątpliwie można uznać je za autorytety w tej dziedzinie. Są to:

— Prof. dr hab. Kuba Jałoszyński — zajmuje się problematyką związaną z walką z zagrożeniami terrorystycznymi, organizacją i funkcjonowaniem jednostek kontrterrorystycznych. Przez 23 lata służył w warszawskim pododdziale antyterrorystycznym, w tym przez 9 lat jako jego dowódca. Twórca koncepcji centralnej jednostki kontrterrorystycznej

¹ R. Borkowski, *Kult i kultura zbrodni — terroryzm na tle przemocy politycznej* [w:] B. Hołyst, K. Jałoszyński, A. Letkiewicz (red.), *Wojna z terroryzmem w XXI wieku*, Szczytno 2009, s. 35.

² K. Jałoszyński, *Jednostka kontrterrorystyczna — element działań bojowych w systemie bezpieczeństwa antyterrorystycznego*, Szczytno 2011, s. 14.

- polskiej policji i pełnomocnik komendanta głównego do jej utworzenia (2002 r.). Były doradca ministra spraw wewnętrznych i administracji do spraw terroryzmu. Przewodniczący Rady Programowo-Naukowej Centrum Badań nad Terroryzmem Collegium Civitas w Warszawie. Jego dorobek naukowy to ponad 170 publikacji z obszaru antyterroryzmu.
- Dr Stanisław Kulczyński — były żołnierz jednostek specjalnych Wojska Polskiego. Emerytowany pracownik naukowo-dydaktyczny Akademii Obrony Narodowej w Warszawie, członek Rady Naukowej Centrum Badań nad Terroryzmem Collegium Civitas w Warszawie. Specjalista w zakresie zagrożeń terrorystycznych oraz działań specjalnych.
 - Dr Krzysztof Liedel — specjalista w zakresie terroryzmu międzynarodowego i jego zwalczania, stażysta w Narodowym Centrum Kontrterrorystycznym w USA, były naczelnik Wydziału do spraw Przeciwdziałania Zagrożeniom Terrorystycznym Departamentu Bezpieczeństwa Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, dyrektor w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego, wykładowca Collegium Civitas i Uniwersytetu Warszawskiego.
 - Mgr Anna Kañciak — absolwentka prawa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Od 2009 r. delegat krajowy do Grupy Roboczej UE do spraw Terroryzmu (*Working Party on Terrorism — WPT*), od 2010 r. koordynator krajowy do spraw grupy WPT. Podczas polskiej prezydentury w Radzie UE (od 1 lipca do 31 grudnia 2011 r.) była przewodniczącą dwóch grup roboczych: WPT oraz Grupy Ad Hoc do spraw Ochrony Fizycznej Obiektów Jądrowych (*Ad Hoc Group on Nuclear Security — AHGNS*). Od stycznia 2012 r. koordynator krajowy do spraw AHGNS oraz delegat krajowy w tej grupie. Zajmuje się problematyką dotyczącą zagadnień z zakresu wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w UE.
 - Mgr Hanna Bobińska — pracownik naukowo-dydaktyczny Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie i doktorantka tejże uczelni. Autorka artykułów i recenzji z obszaru biologii na rzecz bezpieczeństwa. Publikowała m.in. w czasopiśmie „Internal Security” (*The Sources and Meaning of the Evolution of Traditional and Non-tradition Detection Methods In the Work of Investigating Bodies; Book Review: Bruce H. Lipton, The Biology of Belief: Unleashing the Power of Consciousness, Matter and Miracles. London: Hay House Uk, Ltd., 2010*).
 - Mgr Damian Szlachter — urzędnik administracji państwowej, były pracownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, autor książek i specjalistycznych artykułów z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego.

- Mgr Rafał Kwasiński — absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu w Łodzi, doktorant Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, pracownik naukowo-badawczy Instytutu Badań nad Przestępczością Kryminalną i Terroryzmem WSPol w Szczytnie. Organizator i współorganizator warsztatów, seminariów oraz konferencji krajowych i międzynarodowych z obszaru zwalczania przestępczości i terroryzmu. Autor publikacji z dziedziny bezpieczeństwa i terroryzmu. Specjalista w zakresie taktyki i technik prowadzenia rozmów i przesłuchań. Absolwent Akademii FBI w Quantico (USA), ekspert edukacyjny do spraw wspólnych programów nauczania CEPOL (Europejskiego Kolegium Policyjnego) oraz stypendysta programu ERASMUS.

Prof. dr hab. Kuba Jałoszyński